

**CHET TILLARINI O'QITISHDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK
METODLARNING SAMARADORLIGI**

Tursunboyeva Zubaydaxon Xayotbek qizi

Andijon Davlat Chet Tillari Instituti

Ingliz filologiyasi, o'qitish metodikasi

va tarjimashunoslik fakulteti 102-guruh talabasi

Tel raqam: +998971695007

Annotatsiya. Bugungi globallashuv va axborotlashgan jamiyat sharoitida chet tillarini o'rganish ta'lim tizimining muhim tarkibiy qismiga aylanib, o'qitish jarayonida zamonaviy pedagogik metodlardan foydalanish zaruratini yuzaga keltirmoqda. Ta'lim samaradorligini oshirish, o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirish hamda ularni mustaqil va ijodiy fikrlashga yo'naltirishda innovatsion yondashuvlar muhim ahamiyat kasb etadi. Mazkur mavzu doirasida chet tillarini o'qitishda qo'llanilayotgan kommunikativ, interfaol va kompetensiyaviy yondashuvlarning nazariy asoslari tahlil qilinadi. Ushbu maqolada chet tillarini o'qitishda zamonaviy pedagogik metodlarning mazmuni, ularning dars jarayonidagi qo'llanilishi va samaradorligi yoritib beriladi.

Kalit so'zlar: chet tillarini o'qitish, zamonaviy pedagogik metodlar, kommunikativ metod, interfaol ta'lim, kompetensiyaviy yondashuv, ta'lim samaradorligi, o'qitish metodikasi, pedagogik texnologiyalar, dars jarayoni.

Abstract. In today's globalization and information society, learning foreign languages has become an important component of the education system, creating the need to use modern pedagogical methods in the teaching process. Innovative approaches are of great importance in increasing the effectiveness of education, developing students' communicative competence, and directing them to independent and creative thinking. Within the framework of this topic, the theoretical foundations of communicative, interactive, and competency-based approaches used in teaching foreign languages are analyzed. This article discusses the content of modern pedagogical methods in teaching foreign languages, their application and effectiveness in the teaching process.

Keywords: teaching foreign languages, modern pedagogical methods, communicative method, interactive education, competency-based approach, educational effectiveness, teaching methodology, pedagogical technologies, teaching process.

Аннотация. В современном глобализованном и информационном обществе изучение иностранных языков стало важной составляющей системы образования, что обусловило необходимость использования современных педагогических методов в учебном процессе. Инновационные подходы имеют большое значение для повышения эффективности образования, развития коммуникативной компетенции учащихся и направления их к самостоятельному и творческому мышлению. В

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

рамках данной темы анализируются теоретические основы коммуникативного, интерактивного и компетентностного подходов, используемых в обучении иностранным языкам. В статье рассматривается содержание современных педагогических методов обучения иностранным языкам, их применение и эффективность в учебном процессе.

Ключевые слова: *обучение иностранным языкам, современные педагогические методы, коммуникативный метод, интерактивное образование, компетентностный подход, эффективность обучения, методика преподавания, педагогические технологии, учебный процесс.*

Chet tillarini o'qitishning zamonaviy talablari va metodik asoslari.

Bugungi kunda chet tillarini o'qitish jarayoni ta'lim tizimining eng muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Jamiyatda axborot almashinuvi, fan va texnologiyalarning rivojlanishi, xalqaro aloqalarning kengayishi chet tillarini bilishga bo'lgan ehtiyojni keskin oshirdi. Shu sababli an'anaviy, faqat bilim berishga yo'naltirilgan darslar o'rnini zamonaviy pedagogik metodlar egallamoqda. Ushbu metodlar o'quvchini ta'lim jarayonining faol ishtirokchisiga aylantirish, mustaqil fikrlashga undash va amaliy ko'nikmalarni shakllantirishga qaratilgan. Chet tilini o'rganish jarayonida o'qitish mazmuni, metod va vositalarning o'zaro uyg'unligi muhim hisoblanadi. Ta'lim samaradorligi faqat grammatik qoidalarni yodlash bilan emas, balki tilni real muloqot vositasi sifatida o'rganish orqali ta'minlanadi. Shuningdek, zamonaviy pedagogik metodlar pedagogik texnologiyalar bilan chambarchas bog'liq bo'lib, ular dars jarayonini rejalashtirish, tashkil etish va nazorat qilishda muhim rol o'ynaydi.

Zamonaviy pedagogik metodlarning mazmuni va turlari.

Zamonaviy pedagogik metodlar deganda o'quvchini faol o'rganishga jalb etuvchi, ta'lim jarayonida hamkorlikni kuchaytiruvchi va amaliy natijaga yo'naltirilgan usullar tushuniladi. Chet tillarini o'qitishda bu metodlar ayniqsa foydali, chunki til o'rganish faqat nazariy bilim bilan cheklanib qolmaydi. Eng keng tarqalgan zamonaviy metodlardan biri bu kommunikativ metoddir. Ushbu metodning asosiy maqsadi o'quvchini real hayotiy vaziyatlarda chet tilidan foydalanishga o'rgatishdir. Kommunikativ metodda dialoglar, rolli o'yinlar, bahs-munozaralar va vaziyatli topshiriqlardan keng foydalaniladi. Natijada o'quvchi tilni muloqot vositasi sifatida qabul qiladi, bu esa ta'lim samaradorligini oshiradi. Bundan tashqari, interfaol ta'lim metodlari ham zamonaviy chet tili darslarining ajralmas qismiga aylangan. Interfaol metodlar guruhda ishlash, juftlikda topshiriqlar bajarish, muammoli vaziyatlarni hal etish orqali o'quvchilarning faolligini oshiradi. Bu metodlar dars jarayonini jonlantirib, o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini kuchaytiradi. Shuningdek, kompetensiyaviy yondashuv ham zamonaviy ta'limning muhim yo'nalishlaridan biridir. Ushbu yondashuvda asosiy e'tibor bilimni yodlashga emas, balki uni amaliyotda qo'llay olishga qaratiladi. Chet tillarini o'qitishda kompetensiyaviy

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

yondashuv o'quvchining tilni kundalik hayotda, o'qish va kasbiy faoliyatda ishlata olishiga xizmat qiladi.

Chet tillarini o'qitishda pedagogik texnologiyalarning o'rni.

Pedagogik texnologiyalar zamonaviy ta'lim jarayonining samaradorligini ta'minlovchi muhim vositalardan biridir. Ular darsni oldindan puxta rejalashtirish, aniq maqsad qo'yish va kutilayotgan natijalarni belgilash imkonini beradi. Chet tillarini o'qitishda pedagogik texnologiyalar darsning har bir bosqichini to'g'ri yo'lga qo'yadi. Pedagogik texnologiyalar o'qituvchi faoliyatini yengillashtiradi va dars jarayonini tizimli ravishda olib borishga yordam beradi. Masalan, modul asosida o'qitish texnologiyasi chet tilini bosqichma-bosqich o'rganishga imkon yaratadi. Har bir modul ma'lum mavzuga bag'ishlanib, u o'qish, yozish, tinglash va gapirish faoliyatlarini o'z ichiga oladi. Pedagogik texnologiyalarni o'qituvchining kasbiy mahorati bilan bog'lash ham mumkin. Negaki texnologiyalar faqat vosita bo'lib, ularni samarali qo'llash o'qituvchining bilim va tajribasiga bog'liq. Shu sababli pedagogik ta'lim jarayonida bo'lajak o'qituvchilarni zamonaviy metod va texnologiyalar bilan ishlashga tayyorlash muhim vazifa hisoblanadi.

Dars jarayonida zamonaviy metodlardan foydalanishning samaradorligi.

Zamonaviy pedagogik metodlarning samaradorligi ularning dars jarayonida qanday qo'llanilishiga bevosita bog'liq. Chet tili darslarida kommunikativ metod va interfaol ta'lim elementlarini uyg'unlashtirish o'quvchilarning darsga bo'lgan munosabatini ijobiy tomonga o'zgartiradi. O'quvchilar passiv tinglovchi emas, balki faol ishtirokchiga aylanadi.

Masalan, dialog va rolly o'yinlar orqali o'quvchilar chet tilida fikr bildirishga harakat qiladi. Bu esa ularning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi. Guruhli ishlar esa o'zaro hamkorlikni kuchaytirib, dars jarayonini yanada qiziqarliroq hamda muvaffaqiyatli qiladi. Natijada ta'lim samaradorligi sezilarli darajada oshadi.

Shuningdek, zamonaviy metodlar dars jarayonida vaqtni to'g'ri taqsimlashga yordam beradi. Oldindan rejalashtirilgan mashg'ulotlar va aniq belgilangan vazifalar darsni maqsadga muvofiq olib borishni ta'minlaydi. Bu holat pedagogik texnologiyalarning amaliy ahamiyatini yana bir bor tasdiqlaydi.

Zamonaviy metodlarning pedagogik ta'lim tizimidagi ahamiyati.

Zamonaviy pedagogik metodlar nafaqat chet tillarini o'qitishda, balki umumiy pedagogik ta'lim tizimida ham muhim o'rin tutadi. Bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlash jarayonida ularni zamonaviy metodlar bilan tanishtirish pedagogik ta'limning asosiy vazifalaridan biridir. Pedagogik ta'limda nazariya va amaliyotning uyg'unligi muhim ahamiyatga ega. Talabalar zamonaviy metodlarni faqat nazariy jihatdan emas, balki amaliy mashg'ulotlar orqali ham o'zlashtirishi darkor. Bu esa kelajakda chet tillarini o'qitishda yuqori natijalarga erishishga ko'mak beradi.

Yuqoridagi ma'lumotlarni umumlashtiradigan bo'lsam, Chet tillarini o'qitish jarayonida zamonaviy pedagogik metodlardan foydalanish ta'lim samaradorligini oshirishning muhim sharti hisoblanadi. Tadqiqot davomida chet tillarini o'qitish

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

metodikasi va pedagogik ta'limga oid ilmiy manbalar tahlili shuni ko'rsatdiki, ta'lim jarayonida kommunikativ metod, interfaol ta'lim hamda kompetensiyaviy yondashuvdan foydalanish o'quvchilarning darsdagi faolligini oshiradi va bilimlarni amaliy qo'llash imkoniyatlarini kengaytiradi. Bunday yondashuvlar an'anaviy usullarga nisbatan o'qitish jarayonini samaraliroq tashkil etishga xizmat qiladi.

Chet tillarini o'qitishda pedagogik texnologiyalardan foydalanish dars jarayonini oldindan rejalashtirish, aniq maqsadlar belgilash va kutilayotgan natijalarga erishishni ta'minlaydi. O'qitish metodikasi bo'yicha olib borilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, zamonaviy metodlar asosida tashkil etilgan darslar o'quvchilarda mustaqil ishlash ko'nikmalarini shakllantiradi, ta'lim jarayonini tizimli va izchil olib borishga imkon yaratadi. Bu esa ta'lim samaradorligining oshishiga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Pedagogik ta'lim tizimida zamonaviy metodlarning joriy etilishi bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligini kuchaytiradi. Nazariya va amaliyotning uyg'unlashuvi, pedagogik texnologiyalarni maqsadli qo'llash chet tillarini o'qitish sifatini yangi bosqichga olib chiqadi. Zamonaviy ta'limiy metodlardan foydalanish chet tillarini o'qitishda ta'lim jarayonini samarali tashkil etish, o'qitish metodikasini takomillashtirish va pedagogik ta'lim sifatini oshirishning muhim omili hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Zaripov. F "Chet tillar o'qitish metodikasi" — Toshkent, 2002.
2. Qodirova. F "Pedagogik ta'lim" — Toshkent, 2002.
3. Abdullayeva. M "Umumiy pedagogika" — Toshkent, 2001.
4. Sayidahmedov. N "Yangi pedagogik texnologiyalar mohiyati" — Toshkent, 2000.
5. Yo'ldoshev. J "Ta'lim metodlari" — Toshkent.

